

Kedves diákok. A lecke a tankönyv 114.115 oldalán található. Jó lenne ott is elolvasni. Amit lemásolsz a fuzetbe az csak az 1.pont amit pirossal kijelölök. A többit kérlek olvasd el. Köszonom.

A KÖZÉPKORI FALU MINDENNAPI ÉLETE

A XI-XIII. századokban Európa népessége megkétszereződött. Ez elsősorban a termőföldek megnövekedésének (erdőírtások, mocsarak lecsapolása) és a mezőgazdasági technikák tökéletesedésének köszönhető:

- megjelentek a vízimalmok és a szélmalomok
- megtanulták az igavonó állatok igába és hamba kötését
- elterjedt a vetésforgó technikája.

Fejlődött a kereskedelem és a kézművesség.

Export = kivitel, import = behozatal.

Létezett:

- szárazföldi kereskedelem (kereskedelmi utak, karavánok)
- vízi kereskedelem (az iránytű elterjedése előtt csak a partok mentén mertek hajózni).

1. A középkori falu

- a lakosság nagy része falun lakott
- a házak főleg vályogból készültek és náddal voltak befedve
- az egyetlen szobából álló lakásban együtt élt a család a kisebb állatokkal
- a szoba közepén volt a tűzhely
- a falakat pokróccal borították be
- a kis ablakokon alig szűrődött be a fény
- a ház mellett volt az istálló
- az emberek csak aludni és enni jártak haza
- minden nagyobb faluban volt templom és kovácsműhely
- üzletek nem voltak, közvetlenül a termelőktől vásároltak.

A középkor társadalma

1. A feudális rend születése

1000 körül alakult ki, amikor az államok már nem tudtak hadsereget fenntartani és megfizetni (zsold), ezért a védőknek saját védelmük érdekében földet osztottak ki. Így jött létre a feudális (hűbéri) rend. Ez a rend fentről lefelé alakult ki és ráerőszakolták a földművesekre: a volt rabszolgák jobbágyok lettek.

A feudalizmus alapja a feudum = földbirtok. A vazallus (alárendelt személy, szolga) hűséget esküdött a seniornak (hűbérúr). Ezért cserébe földbirtokot és védelmet kapott.

A feudális rend egy piramishoz hasonlít, amelynek a tetején a király található. Mindenki vazallusa valakinek. A király Isten vazallusa, mert az ő kegyelméből uralkodik.

2. A feudalizmus Nyugat-Európában

Az országok nagy földbirtokokból álltak. A nemeseknek nem voltak sem rabszolgáik, de pénzük sem volt, hogy napszámosokat fizessenek. Ezért birtokukat feldarabolták és egy részét használatra kiosztották a parasztoknak. A parasztok cserébe a termés egy részét a föld tulajdonosának adták és megművelték az ő tulajdonában maradt földet is.

3. A feudalizmus Kelet-Európában és a keleti világban

A feudális rend elsősorban Nyugat-Európára jellemző, de Kelet-Európában és a keleti világban (muzulmán országok, Kína, Japán) is létezett egyfajta függőségi rendszer.

A román országokban (Moldva, Havasalföld) az uralkodó elméletileg az összes föld tulajdonosa volt (= teljhatalom). A bojároknak nagy földbirtokaik voltak, udvari méltóságokat is betöltöttek (részt vettek az ország vezetésében) és harcoltak uralkodójuk oldalán (saját csapatokkal). A parasztok:

- függő parasztok (vecini, rumâni)
- elszegődött parasztok (földnélküli szabadok)

Kötelességek:- a termények egy részét a bojárnak adták (dézsmá)

- közmunka (kaláka vagy robot)
- pénzdó

- szabad parasztok (moşneni, răzeşi)

A keleti országokban is a föld volt a megélhetés forrása. A parasztok adót fizettek az államnak és különböző kötelezettségekkel tartoztak a nagy földbirtokosoknak.

4. Hűbérurak és hűbéreseik

1. A nemesek

- lakhely: a földbirtokon álló vár(kastély)
- fő foglalkozások: háborúskodás, lovagi tornákon való részvétel, vadászat (= szórakozás és megélhetési forrás)

A föld gazdasági és politikai hatalmat adott tulajdonosának:

- kezdetben meghatározott időre adományozták, később örökölni is lehetett
- a király emberei is csak a földesúr engedelmével léphettek birtokára
- adószedés, bíraskodás, pénzverés joga
= állam az államban, a király hatalma meggyengült

Nemcsak a nemesek, de az egyház is nagy földbirtokokkal rendelkezett.

2. A parasztok

1. Szabad parasztok	2. Függő parasztok
- szabad költözködési jog - szabad faluközösségekben éltek, saját vezetőjük volt - gyerekeik szabad emberek voltak és örökölték javaikat - kötelezettségek: (pénz)adó, a termény egy része, közmunka, katonáskodás	- nem volt szabad költözködési jog - a földesurak birtokán éltek - gyerekeik is jobbágyok lettek, nem kaptak örökséget (földet is csak a földesúr beleegyezésével) - különböző kötelezettségek: több mint a szabad parasztoké - csak a földesúr beleegyezésével házasodhattak s csak az ő birtokáról

A visszaélésekkel szemben a parasztoknak nem volt törvényes védekezési joguk. Ezért sok parasztfelkelés tört ki:

- 1358 Franciaország
- 1381 Anglia
- 1434 Csehország
- 1437 Erdély (Bábolna).